

ציון צפירי, העולם הזה

טוסיקוו גבוה יחסית בקרב קשישים, אנשים בעלי הכנסה נמוכה ואנשים ממוצא מזרחי.

נישואין אזרחיים

אחד הנושאים המרכזיים ביחסים בין הרת והמדינה הוא עניין הנישואין והגירושין, הנתונים בישראל באופן בילעדי בידי המוסדות הרתיים. המרוויינים נשאלו בידי מי יש למסור את הסמכות בעניינים אלה, והוצגו להם ארבע אפשרויות:

אנשים המגידים עצמם כי				התחום
כלל המיידגם	דתיים	מסורתיים	חילוניים	
				ענייני אישות - בידי מי יש לתת את הטיפול בהם?
				רק בידי הרבנות האורתודוקסית כפי שזוהי נהוג היום
42	83	47	21	
				במיקרים חריגים. בהם ההלכה לא נותנת פיתרון. יש לתת את הטיפול בידי גופים ממלכתיים
14	6	19	14	
				בידי רבנים מכל הזרמים ביהדות - אורתודוקסים, קונסרבטיבים ורפורמים
6	1	5	9	
				בכל מיקרה יש לתת את הסמכות גם בידי רבנים מכל הזרמים וגם בידי גופים ממלכתיים חילוניים (נישואין אזרחיים)
36	9	27	55	
				אין דיעה
2	1	2	1	
100%	100%	100%	100%	סה"כ

הטבלה מראה כי לגבי נושא זה קיים ניגוד חותך בין הרתיים והחילוניים. בעוד שרוב החילוניים דוגל בנישואין אזרחיים לצד הנישואין הרתיים - כך שלכל אורח תהיה האפשרות לבחור בין נישואין אזרחיים ונישואין רתיים - הרי הרוב העצום של הרתיים רוצה לשמור על הסמכות הבילעדית של הרבנות האורתודוקסית. מעניין שכמחצית המסורתיים מוכנים לוותר על הבילעדיות האורתודוקסית המוחלטת, ונוטים לאחד הפיתרונות החלופיים. מסתבר כי לזכויות הקונסרבטיביים והרפורמים אין תמיכה בארץ, וגם בקרב החילוניים פחות מ-10% מגלים בהן עניין. ראוי גם לציין כי יותר מחמישית מן החילוניים מוכנים להשאיר על כנה את הבילעדיות האורתודוקסית. אם מעמידים זה מול זה את הרוב המוחץ של הרתיים, התומך בבילעדיות לרבנות האורתודוקסית, מול הרוב הקטן של החילוניים, הדוגל בנישואין אזרחיים לכל דורש, אין פלא שהמצב הקיים נשאר על כנו. בציבור כולו יש רוב קטן לשינוי, שיאפשר נישואין אזרחיים במיקרים חריגים (פסולי חיתון), אך נראה שאין בכך די כדי לשכנע פוליטיקאים שכדאי לעסוק בכך.

הפרדה בין חילונים ודתיים

עולם הזה" ביקש לבדוק אם ההפרדה בין המחנות השונים, בתחום האזרחי והצבאי, יכולה להיות פיתרון מסובל. לגבי התחום האזרחי נשאלה השאלה כך: "האם אתה בעד או נגד זה שאנשים דתיים יגורו בישובים נפרדים רק להם?" לגבי התחום הצבאי נשאלה השאלה: "איזו מבין שתי האפשרויות הבאות עדיפה בעיניך: שחיילים

שהציבור הרתי והחילוני תומך בכך כמעט פה אחד, אלא שגם בקרב החילוניים תומכים בחוק יותר משני שלישים. מסתבר כי גם החילוניים תומכים בסמלים רתיים, בעודם מתנגדים לכפייה הרתית הפוגעת בחייהם בפועל.

אנשים המגידים עצמם כי				התחום
כלל המיידגם	דתיים	מסורתיים	חילוניים	
				ביטול חוק החסיק
				בעד
18	4	9	31	
				נגד
79	95	89	67	
				אין דיעה
3	1	2	2	
100%	100%	100%	100%	סה"כ

שיחור מצה"ל

בעיית השיחור של בחורי הישיבה מצה"ל התעוררה באחרונה מחדש, ומסעירה את הרוחות. הסקר נערך לפני כן, והוא מגלה שבעניין זה יש לרוב הגדול של הציבור דיעה נחרצת: נגד הפטור. מבחינה זאת נראה כי אין כמעט הבדל בין חילוניים ומסורתיים, המתנגדים לפטור ברוב מוחץ. מעניין שגם בקרב הרתיים יש יותר משליש המתנגדים לשיחור. המצב שונה במקצת לגבי פטור הבנות הרתיים מגיוס לצה"ל. בקרב החילוניים יש רוב גדול נגד הפטור. בקרב המסורתיים יש רק רוב קטן נגד הפטור לבנות. ואילו בקרב הרתיים תומך הרוב הגדול בפטור זה. מעניין שכלל זאת, גם בקרב הרתיים יש אחוז לא מבוטל המתנגד לפטור. ברור שאילו נערך מישאל-עם, היה מתקבל רוב גדול מאוד של כלל הציבור נגד הפטור לבחורי הישיבה, ורוב קטן יותר, אך מרשים למדי, נגד פטור הבנות.

אנשים המגידים עצמם כי				התחום
כלל המיידגם	דתיים	מסורתיים	חילוניים	
				ביטול פטור מגיוס לצה"ל לבחורי ישיבה
				בעד
76	36	80	92	
				נגד
22	64	18	7	
				אין דיעה
2	0	2	1	
100%	100%	100%	100%	סה"כ
				ביטול פטור מגיוס לצה"ל לבנות רתיים
				בעד
59	19	56	79	
				נגד
39	80	42	20	
				אין דיעה
2	1	2	1	
100%	100%	100%	100%	סה"כ

בסיכום לכל הנושאים האלה: אצל רוב הציבור תלויה הנטייה לשינוי הסטטוס-קוו בכיוון האנטי-דתי כטיבו של כל נושא בנפרד, ואיננה אחידה לכל הנושאים. הציבור אינו מוכן לוותר על סממנים שונים שהפכו כבר לסמלים, כמו ההסתייגות מהעגת חמץ כפרהסיה בפסח. אולם יש רוב למען תחבורה בשבת ונגד הפטור לבחורי הישיבה ולבנות רתיים. אחוז התומכים בפגיעה בסטטוס-קוו הרתי, לכיוון החילוני, גבוה יחסית בקרב השכבות הבאות: צעירים (עד גיל 40), אנשים ממוצא מערבי וילידי הארץ דור שני, בעלי השכלה גבוהה ובעלי הכנסות גבוהות. אחוז המתנגדים לפגיעה בסטא